

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopis se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemai nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 126.

V Ljubljani, v torek 3. junija 1884.

Letnik XII.

Utrakvizem v ljudski šoli.

Pred sabo imam poročilo o učiteljski konferenci mestnih učiteljev dne 29. p. m. in tam berem v „Ljubljanskem listu“: Glavna točka dnevnega reda je bila: Ktere prenarredbe učnega črteža za 5razredne ljudske šole naj bi se predlagale v prihodnji deželni učiteljski konferenci? O tem . . . vprašanji poročal je na podlagi skušenj, postav in ukazov gosp. A. Žumer, mestni učitelj in nadzornik za Kamniški okraj. Važnejše nasvetovane prenarredbe so: Po uslišani peticiji Ljubljanskega mesta naj je učni jezik slovenski in se ima poduk v nemškem jeziku pričeti s tretjim razredom . . . Vsled te premembe bo de še le mogoče mladino v smislu šolskih postav za prihodnje življenje prav vzgojevati in izobraževati na podlagi maternega jezika . . . Ker se bo de od slej s slovenskim učnim jezikom učni smoter posebno gledé realij lože dosegel, predlagal je gosp. Žumer naj se v viših razredih število tedenskih učnih ur, katerih je sedaj celó do 30, za nekoliko zniža, tako da bi jih ne bilo nikjer več, kakor 27. Na tej podlagi obravnaval se je vsak predmet in konečno vsak razred posebej in so se stavili potrebni predlogi. Poročilo se je „en bloc“ sprejelo.

O drugi točki: „Kako in kdaj naj se podučuje v drugem deželnem jeziku“, poročal je g. Belé . . . ter je med drugim omenil, da je Kranjska izmed dvonarodnih šol jedina, kjer se v drugem deželnem jeziku že v prvem šolskem letu podučuje. (Tako beremo v „Ljubljanskem listu“ dne 31. maja 1884, in kar se poslednjega tiče, cmenimo za sedaj le toliko, da je bilo l. 1871 že postavno ukazano, naj se s podučevanjem v nemškem jeziku začenja še le v drugem šolskem letu, in učni jezik naj bo de v ljudski šoli, razun v šolah na Kočevskem in na Fužinah na Gorenjskem slovenski jezik. (Dež. šol. svet dne 8. oktobra 1870, št. 315 d. s.) V mestnih šolah v Ljubljani se ta ukaz ni spolnoval, marveč začenjali so z nemščino precej v prvem razredu, in z letam 1872 so začeli nemščino v šolo vrvati s tako silo, kakor še nikoli poprej. Toda o tem pozneje.)

Nadjamo se, da bodeta v ti konferenci in nje velevažnih in zanimivih nasvetih kaj več poročala strokovna lista: „Učit. Tov.“ in „Laib. Schulztg.“, tudi se ne moremo spuščati v nadrobno pretresovanje, ker nam je le toliko znanega, kar zvemo iz javnih listov, a toliko danes izrečemo, da je s temi nasveti in sklepi sklenjena vsaj za nekaj časa dolga in nepretrgana vrsta preprirov, ki se snujejo že od l. 1848, ti prepriro so utihnili za nekaj časa, a stopili so z vso nujnostjo na dnevni red in lahko rečemo: „tantae erat mollis, slovenicam institute scholam“. Še bolj važna se nam pa zdi ta konferenca, oziroma poročilo g. Ž. v ti zadevi, da ima biti nekaka podlaga in vodilo prihodnji deželni konferenci, ker se nadejamo, da bodo tudi drugod po deželi (po drugih okrajih) volili take učitelje, ki imajo glavo in srce na pravem kraji, pa tudi jezika ne spodrašenega, da bodo o pravem času vedeli govoriti, a tudi o pravem času molčati, to je, da modrih nasvetov, kakor jih je na pr. Ljubljanska konferenca stavila ne bodo po nepotrebnem spodbijali. Učitelji, skušenj imate dovolj, spametovali ste se lahko, ako ste se hoteli.

V letopisu „Matice Slovenske“ za l. 1882 in 1883 v životopisu Miklošičevem beremo stran 17. to-le: „Miklošič se je sploh veliko zanimal za šolo. Bil je že takrat na velikem glasu učenjak in izvrsten pedagog, čegar pedagogične nazore je jemal v poštev minister Thun. V tem času si je tudi pokojni A. Slomšek pridobil zaslug za slovensko šolstvo . . . Miklošič in Slomšek sta bila tedaj merodajna moža o šolskih stvareh; toda njiju nazori so bili v načelu različni ravno takrat, ko bi načelno jedinstvo bilo največ v prid slovenski šoli.

(Konec prih.)

Evropski mir.

(Dalje)

Tudi v Parizu Gladstone ni imel več sreče. Dokler je še Gambetta nosil zvonec, upali so Angleži še vedno, pridobiti Francoze za svoje namene. Princ

vélški in sir Ch. Dilke sta bila v ozki zvezi z možmi v palači bourbonski in vili d'Avray. V Parizu so se shajali možje kot: Skobelev, kralj grški in drugi prijatelji vojske, neprostovoljni prijatelji Jugoslovanstva, h katerim nekteri prištevajo celó grofa Beusta. Ferry pripravlja pot — Gambetti, kakor učenec Janez svojem Gospodu, zato dobi Tunis v dar. — Gambetta nastopi, ki je strinjal v svoji osebi misli in želje vročekrvne, bojaželjne stranke.

Ali čez noč obledi njegova zvezda vsled njegove prenapetosti, in v Franciji se pričné doba preprirov in raznih ministerstev, tako da noben diplomat se ni mogel zanašati na-njo.

Pota Anglije in Francije se križajo. V Egiptu in Tongkinu, ob Senegalu in Kongu, na Madagaskarji in drugod hoče Ferry preprečiti angleški vpliv, dobro vedoč, da zakladi Azije in Afrike daje Franciji pravo moč. Tako je pozabil na „revanche“ — na maščevanje. Preteklo jesen pa postal je položaj zopet zeló kritičen.

V Homburgu in Kodanji vršili so so dogodjaji, ki so vzbujali mnogo kombinacij (sostavljanj). V Homburgu so bili zbrani kot gosti nemškega cesarja kralji Srbije, Španije, Rumunije, v Kodanji pa pri kralji Kristianu car ruski, kralja Švedske in Grške, princ vélški in Gladstone. Ravno iste dni bral se je v ruskih listih govor znanega ruskega generala, ki ima mnogo zaupanja na ruskem dvoru: „Nemci naj si le zapomnijo, da mi nismo samo zaničevanja vredni nasprotniki. Niti ruska vlada niti narod ruski ne bojita se vojske z Nemčijo. Naša slabost je ob enem naša moč; naša revščina je naše bogastvo. Opustošiti moremo vse, vreči z žarečo se iskro na naše lesene barake in vasi. Bojujte se z barbari, ki se bojujejo za svojo domovino, in s krvavimi glavami vas pošljejo domu. Da, mi smo barbari brez usmiljenja in brez lažnjive mehkočutnosti. Torej pripravljene smo, sprijeti se z Vami.“ To so bile odločne, možate besede!

Res čudno, da niso iste dni Giersu osiveli lasje. Le njemu se ima Evropa zahvaliti, da jo je obvaroval krvave vojske. On edini je mogel pridobiti za

LISTEK.

Severno-iztočna morska potovanja

skozi severno ledeno morje s posebnim obzirom na Nordenskjöldovo l. 1878—79.

(Spisal prof. I. Steklasa.)

(Dalje.)

Ob 11 dopoldne 24. avgusta se je dal znak, da se vidi zemlja. Bil je očevidno otok, ki je poznat pod imenom Preobraženski otok, narisan na zemljevidih pri ustju Hatange. Leži pa štiri grade iztočneje, nego je na morskih zemljevidih označen. Da sta mogla dr. Hjelman in Almquist podati se na ta otok, kjer dozdej ni bilo še nikdar učenih preiskovalcev na njem, zapovedal je prof. Nordenskjöld, da se tukaj ladija za nekaj časa usidri. Severno-iztočni okój tega otoka, ki se vzdiguje po merenju poročnika Nordquista 300 čevljev nad morjem, je bil poln morskih tic, posebno tonovšic (*Larus tridactylus*). Na obali sta bila dva medveda ustreljena. Južna stran je bila lepo s travo in raznimi cveticami obraščena

ter je pružila bilinarom velik dobitek. Tudi tukaj so našli raznih tic: gorskih sov, alkov, tonovšic in tukalic. Tudi žužkov razne vrsti so se tukaj našle. V vapnencu pa niso našli okamenin, kakor se je mislilo. Ob desetih zvečer se je dalje odrinilo. Ekspedicija se je nahajala pod 73° do 74° severne širine in noči so počele temne postajati. Poročnik Palander je moral jako oprezno brodirati, posebno ker je bila obala na zemljevidih jako netočno narisana, pa morje, katero je ležalo pred njim tako plitvo bilo, da je na mnogih mestih do ustja Lene merilo komaj 5 do 8 niti. Od 23. zvečer je imela ekspedicija krasno vreme in čisto morje. Po skušniji, katero je ekspedicija teh dnéh doživela, ni sibirski morská obala nič bolj v kasnem poletju z ledom pokrita, nego belo morje v pravem letu. Vzrok temu pa je, kakor prof. Nordenskjöld trdi, v topli vodi, katero sibirski reke sred leta v morje pošiljajo. To bodo pa še bolj natančna hidrografična iztraživanja te ekspedicije dokazala. Šestkrat na dan se je preiskavala temperatura in slanost morja v različni globočini. To pa sta izvršivala poročnika Palander in Bove. Temperatura morja na dnu se je ravnala po globočini, ki je iznašala do 30 metrov ter se menjala izmed — 1° in

14/10° C. Na površini morská pa je temperatura posebno različna; tako n. pr. pri Dicksonovem zalivu + 10°, malo južneje od Tajmir zaliva + 5.4°, v snežu pred tim zatonom + 0.8, zunaj pred Tajmir zatonom + 3°, pri rtu Čeluskin — 0.1°, pred Hatanga zatonom + 4° in med Hatango in Leno + 1.2 do + 5.8°. Po mnenju in motrenju prof. Nordenskjölda se vleče ozka topla slana površna morská struja od ustij Oba in Jeniseja spočetka ob obali severo-iztočno in potem vsled vrtenja zemlja proti iztoku. Druge enake take struje prouzročujejo reke Hatanga, Anabara, Olenek, Lena, Jana, Indigirka in Kolina, katerih voda se vsled letne topline razgrije in taka izleva v ledeno morje, katero postane zaradi tega nekoliko časa ob obali brez ledú. Prof. Nordenskjöld je že v svoji osnovi potovanja te odnošaje vse dobre sprevidel.

O tem potovanju piše tudi poročnik danske vojne mornarice od ustja Lene 27. avgusta sledeči list:

Moj poslednji list sem poslal iz Dicksonovega zaliva 9. avg. Drugi dan smo brodirali dalje, ter tudi precej opazili, da zemljevidi niso bili točni, kajti obala je ležala mnogo iztočneje, nego smo mislili.

Slovanstvo vnetega cara na svojo stran, nagniti ga k miru.

Ko so se namreč v Kodanji risali različni načrti, delal je Giers na tihem za mir. Pred svetom je znal skrivati svoje kombinacije. In ko so ruski listi proti njegovi volji začeli trobiti v bojni rog, vedel jih je pomiriti. Tako so „Novosti“ prinesle članek s predlogom, da bi bilo dobro, proti Bismarkovi mirovni zvezi oživiti drugo pod vodstvom Rusije. Ta članek je vzbudil mnogo začudenja po Evropi, v Kodanji pa pri zbrani gospodi veliko veselje. A takoj je prišel k uredniku „Novosti“ redarski častnik ter ga pozval k ministru. Ta mu preti z ustavljenjem lista, ako dalje tako piše.

Pri tem težavnem delu sta podpirala Giersa knez Orlov, tedaj poslanik v Parizu in general grof Schweinitz, nemški poslanik v Petrogradu.

Še ko je bil car Aleksander v Kodanji, dobil je od cesarja Viljema pismo, v katerem ta zahteva pojasnilo o zbiranju ruske armade ob nemški meji. Na to ni bilo precej časa ničesar čuti. Slednjič piše cesar Viljem svojemu prebratincu na ruskem prestolu prav kategorično: „Da je enkrat konec temu neprijetnemu položaju, treba je, da eden naju prične inicijativo. Moja starost in stopinja v Evropi, dovoljete mi upanje, da Ti izvoliš storiti prvi korak“.

Jezik se jima odveže, led se otaja. Pričeli so se dogovoriti o shodu cesarjev. Nekaj ruskih polkov je zapustilo prusko mejo, in v Bolgariji so se polegale znane homatije lanskega leta. Avstrijski in nemški listi začeli so prijazneje pisati o Rusiji. Zanimljiva so bila poročila „Köl. Z.“ o dogodjajih pred in mej sanšefanskim mirom. List „Novoje Vremja“ se je namreč zelo pritoževal o nemški nevhvaležnosti, češ, da je Bismarek kriv, da ni razprostrl ruski orel svojih kril na Aji Sofiji v Carigradu. „Köl. Z.“ pa odgovori v narekovanem članku, pisoc: „Motite se! Rusija bi bila lahko v pričo Bismarcka zasedla Carigrad. On bi bil podpiral vse vaše zahteve. Ruska politika naj si sama pripiše krivdo vsled svojega oprezovanja in preslabe volje.“ „Novoje Vremja“ odgovoré na to: „Tako je vendar dobri mešetar mogoče nam hotel še bolje, kakor naši državniki, katerim je manjkalo srčnosti“.

Taki so bili toraj odnošaji, ko je sklenil Giers lansko leto potovati skoz Berolin v Montreux. Ko sta se Giers in Bismarek sešla v Friedrichsrue, lahko sta si prijateljsko podala roke, čestitajoč si k dobremu vspehu. Mir je bil toraj zagotovljen, ker vračajoč se je obiskal Giers tudi našega presvitlega cesarja in Kalnoky-ja.

Vendar vsi ruski listi niso verjeli pruskim obljubam. Tako je pisal list „Novoje Vremja“ o priliki, ko je bil grof Herbert Bismarek prestavljen v Petrograd kot svetovalec poslanstva. „Evropa je že sita večnega bojnega strahu, Nemčija in Francija morate pokazati, koliko jima je ležeče na tem, da se ohrani mir“.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 3. junija.

Notranje dežele.

Sv. oče podelili bodo ob bodočem imenovanju kardinalov to visoko dostojanstvo premil. škofu Djakovarskemu, dr. Juriju Strosmajerju, kterega so ravnokar za časa njegovega obiskovanja v Rimu visoko počastili.

Izdajalstva na Štajarskem menda ne bo še tako kmalo konec. Kakor smo že poročali, napravili so aposteljni nemškega „Schulvereina“ v Gradeu svoj občni zbor, kamor se jih je iz Dunaja, Dolenje Avstrije in Gorenjega Štajarja okoli 300 pripeljalo. Če tudi je vlada prepovedala plakate, ki so vabili, da bi se nemške zastave razobesile, in je s tem na jako nedvomljiv način sama razumeti dala, da ji nemške zastave niso kdo vé koliko pri sreč, kar je čisto naravno, se vendar Graški magistrat ni sramoval, da je prvi črno-rudeče-rumene pruske cunje razobesil. Demonstracija toraj mora biti in sicer po vsaki ceni, če tudi morda nekoliko po veleizdajstvu diši. Vsakega zvestega Avstrijanca mora srce boleti, da se take reči godijo, pa tudi nerazumljivo nam vedno ostane, kako zamore visoka vlada brez kazni dopustiti izdajalstva, kakor ga je počenjal že irredentski mestni zbor Tržaški, zdaj prusaški v Gradeu, enakovrsten župan v Slov. Bistrici itd. Kam bo to prišlo? Znabiti je malo reči, da bi tako morale patriotično čutilo Avstrijanov, kakor ravno to preziranje prusaškega in lahonskega postopanja zagrizenih izdajalcev avstrijskih. Naj se nam ne zameri, če tako postopanje imenujemo s pravim imenom — ne moremo drugače.

Z današnjo levico državnega zbora godi se v malem kakor s Turčijo v velikem. Pravijo, da je že med tistimi, ki se pristevajo k političnim mrličem in da toraj nevarna ni več, potrebna je pa še, da napolnuje svoja mesta in so celó nekteri, ki trdijo, da če bi je ne bilo, bi se morala narediti, tako potrebna se jim zdi. Stranka, ktera se že v poslednjih zdihljeh nahaja, politično pač nič več ne mora nevarna biti in naj se tudi petkrat prelevi. Kaj pomagajo za smrt bolnemu tudi najboljše zdravila, ako so vse druge moči že odpovedale; kaj pomaga najlepša svetilnica, ako nima olja in kaj najlepša posoda, če prazna stoji? Levičarji so tako za smrt bolno teló, svetilnica in posoda, katerim prave vsebine, t. j. pravega strankarskega duha manjka, kterega so se v teku poslednjih desetih let sami znebili, sedaj, ko bi ga radi, ga pa priklicati ne morejo.

Surovost je na **Ogerskem** v najlepšem cvetju! Volitve imajo namreč in takrat tudi palica poje, da je groza, pa tudi kamenje brenči okoli nšes, da se Bogu usmili. Vlada si res nekoliko prizadeva, in pred vsakim nasilstvom svari, toda njen glas, je glas vpijočega v puščavi. Tako dolgo, dokler dve nasprotni si stranki skupaj ne trčite, je mir, kakor hitro se pa to zgodi — začne se pretep! Pristaše kandidata liberalne stranke, grofa Tiborja Karolyja, sprejeli so v Pečuhu privrženci opozicije s kamenjem. V Steinamangerji bi bila pa poulična sodrga kmalo nadžupana K. Radona pobila, rekoč: „Ob tla s požeruhi debeluške stranke! Nas ne bote nič več stradali!“ Ko bi se ne bil umaknil, kolikor mogoče hitro, v uradnijo, bi se mu ne bilo godilo dobro.

Na **Erdeljskem** pa rumunsko vprašanje še vedno vodo kali. Sedaj so že tako daleč, da so se jeli javnih interpelacij posluževati. 28. maja imeli so občni zbor v Kološkem komitatu, na katerem je odvetnik Corvinianu podžupana zaradi raznih reči interpeliral. Tako ga je vprašal, zakaj da podžupan v svojem poročilu nikdar nič ne omeni najnovejših škandalov

Kološke vseučilišne mladina; dalje, zakaj da se je vdeležil slovesnega požiganja lista „Gazette“; potem, zakaj ni zabranil dijaškega vhoda Kološ-Monastor-Hotter in konečno pa še, iz kterega vzroka je podžupan prepovedal društvo „Julija“. Podžupan Gyarmathy je rekel, da kar se tiče zažiganja „Gazette“, je bil on le slučajno ondi navzoč kakor zasobnik pri shodu mu ni bilo mogoče ničesar vkreniti, ker ni bil več v njegovem področju in na prepoved društva „Julija“ je pa vseučilišni rektor sam vplival. Sicer se pa podžupanu jako čudno zdi, zakaj da se tukaj politika išče, kjer ni nobene. Razun interpellanta sprejeli so odgovor vsi drugi „na znanje.“ Stem pa ni še konec, zdaj se dijaki vže na novo demonstracijo pripravljajo.

Vnanje države.

Novice o združenji **Bolgarije z istočno Rumelijo** so popolnoma potihnile, odkar je bivši guverner Aleko paša knez Bogorides svoja kopita pobral, culico povezal in odšel — kam? — nas ne briga. On namreč je vedno šuntal na združenje, da bi mu bilo po drugi strani mogoče ovađuške naloge poprijeti se in mož bi se bil na ta način v deželi ohranil. Toda Rusija ga je v pravem času spoznala in mu potni list podpisala. Rusija je takoj sprevidila, da ni še prišel čas združenja ločenih bratov Bolgarov. Združenji komaj planili bi si bili v lase in bi se bili med saboj začeli, kar bi jim bilo pa na očividno kvar, kajti oboji: Bolgari, kakor Rumelijci potrebujejo pred vsem miru, da se jim bo mogoče duševno razvijati.

Na **Francoskem** so prepovedali javno glasilo radikalcev celega sveta — zloglasno Mostovo „Freiheit“, ktera se je do sedaj ondi javno prodajala. Posebno nemški delavci in socijalisti so pridno segali po njej.

Ne le po Slovenskem samo in po Avstriji se nahajajo listi, ki imajo vedno vile pri rokah, kedar je treba seči po blatu, s katerim tako z veseljem duhovščino okidujejo, tudi po **Francoskem** se taka svojaj v jako zdatnem številu nahaja. Lažejo in zmišljujejo si tisti časnikarji sproti tako, kakor pes teče! Pri tem pa niso ravno izbirčni, ali je laž morda tudi tako krepka, da je že bolj obrekovanji, kakor pa laži podobna ali ne. V Parizu izhajajoča „Justice“ skvasila je grdo obrekovanje, ktero so Dunajski liberalni listi ponatisnili in to z nekako slastjo, kakor bi bili med lizali! „Justice“ namreč ob priložnosti konečne obravnave proti anarhistom kar naenkrat pride na sled, da so se feudalni klerikalci zjediniili z anarhisti v to svrhu, da jim bodo poslednji morili po njihovi želji in s poti spravljali osebe, ki so jim neljube in to so vodje centralistične stranke. Kar nič ni potreba visoke učenosti, da sicer zdrav razum takoj na prvi pogled razloči, da je tukaj od prve besedice pa do zadnje razun pike nad i vse zlagano in vendar ste „Deutsche Ztg.“ in „N. fr. Pr.“ o zlobnem obrekovanji pisali, kakor o jako važni dnevni novici. Pa saj nam je znano načelo, po katerem se ljudje te vrste ravnajo: oni prisegajo namreč na „calumniare audacter, aliquid semper haeret.“

Rusi so se bili pred nekaj časom lotili presosno Turkestanu, ktero nalogo so ravnokar srečno dovršili. Predsednik dotične komisije je bil grof Ignatiev in se bode skupno delo že meseca sept. državnemu zboru v potrjenje predložilo. Za novega guvernerja v Turkestanu imenovali so generala Rosenbacha, ki je že na svoje mesto odpotoval.

Nekterim časnikom se je zdelo potrebno zopet nekoliko azijske **rusko-angleške razmere** pretresati, in so že celó angleškega zastopnika v Petrogradu slišali se sabljo ropotati, ker se menda ruska guvernerja v Kavkazu in Turkestanu ne obnašata prav in pošteno. Mislijo namreč, da se Rusija počasi

Ko smo Dicksonovo luko zapustili, bilo je lepo krasno vreme, ali že drugi dan nas je zavila megla, v kateri smo skoraj vedno ostali. Vkljub megli smo se vendar dobro dalje vozili, in že prihodnji dan 11. smo opluli rt Stalegov, do kterega do zdaj ni še nobena ladja doprla. Na našem potu smo opazali vsak dan otoke, kteri na zemljevidu niso naznačeni. Že v ponedeljek dopoludne 12. avgusta smo zadeli na led; ali ga je bilo še tako malo, da se nismo nato niti obazirali, popoludne pa smo zadeli na tako gost led, da nismo mogli prodirati. Bila je to posebna čudna vojska, s celo močjo smo se zaletavali v ledene ploče, da si naredimo prostor za-se in za malo „Leno“, ki je železna ter ne podnaša toliko, koliko 23“ debele hrastove stene „Vegine“. Čez nekaj časa smo se morali vrniti; ni bilo mogoče na tem mestu dalje ploviti; še le proti večeru smo našli pot ter smo dalje proti iztoku brodirali.

Bila je to neprimerna vožnja. Na jugu se je svetila Tajmir-zemlja v polnočnem solncu, ki se je vzdignilo vsled odboja žarkov visoko nad severnim horizontom, dočim se je led v zraku blesketal v najfantastičnih podobah; en medved je bil tako neprezen, da je priplaval čisto blizu k „Leni“ ter je izgubil vsled te svoje vrtoglavnosti življenje. Po zrcalni morski ploščini pluli ste ladji dalje mimo niz-

kih holmov, kjer je na obalah še led ležal. Ali ta krasna vožnja ni dolgo trajala, že drugi dan smo se morali zopet v gostem srežu motati in zdajet zapazimo pred nami komaj 1000 vatlov daleč kopno. Razumi se, da smo se precej usidrili ter čakali, da se nebo razvedri, kar se je tudi ob treh popoldne zgodilo, ali čez dve uri smo imeli zopet meglo in led. Vendar smo odrinili iztočno, dokler nismo našli male prikladne luke med Tajmir-otokom in kopnem. Po eni vrsti polipov, kterih se je tukaj jako mnogo nahajalo, prozvali smo ta zaton „Actinia“ luka. Od tukaj smo podvzimali izlete na vse strani.

18. avgusta smo bili konečno oslobodjeni ter smo iz našega prisilnega zavetja dalje odrinili z dobrim vetrom, ki je ves led razgnal. Kakor navadno v megli, brodirali smo proti Čeljuskinu, kterega smo drugi dan opazili. Kopnega nismo videli, nego držali smo se roba ledenega ter tako proti večeru prispeli po Čeljuskinu omenjeno malo luko zapadno od severne končine Azije. S kakošnim oduševljenjem in veseljem smo hiteli proti temu prvemu cilju našega truda. Z zastavami na vseh jamborih in med streljanjem s topovi oplula je „Vega“ najsevernijo končino starega sveta ter se podala potem v malo luko. Da je bila ta svečanost pa še lepša, posvetilo je solnce skoz meglo ter se nam tako po-

kazalo od zadej visoko s snegom pokrito gorje. Na neki ledeni plošči je stal medved ter strmo gledal nepričakovane goste, ali ko so mu pa le-ti malo posvetili, pobegnil je nazaj v gore. Drugo jutro, ko so bila naša opazovanja dokončana, napravili smo gomilo od kamnja, kamor smo položili spomenico o našem dosedanem vspehu ter osnovo našega bodočega potovanja.

20. avgusta ob 1. uri popoldne se vzdignemo dalje ter brodiramo iztočno. Morali smo se zopet več dni in noči boriti z meglo in ledom, dokler nismo prispeli na iztočno obalo Tajmir-poluotoka, kjer smo našli odprto morje. Obala je ležala kakih 50 angleških milj zapadneje, nego je bila na zemljevidu naznačena. 25. avgusta smo se vsidrili pri nekem ptičjem otoku na ustju Hatange zatona. Ko smo dokončali vsa opazovanja, odplovili smo dalje ter smo zdaj v ustji Lene, kjer zapustimo „Leno“, ki gre v svojo bodočo domovino, Jakutsk, kamor je odnesla tudi zajedno našo pošto. Za nekoliko mesecev mislimo dospeti v Japan in severno-iztočni pomorski pot je tako najden.

(Dalje prih.)

pristavlja zopet za en korak naprej proti angleški Indiji; žal da so pozabili, da se med velikimi planjavami Turkestana in med Indijo dviguje visoka stena himalajskih vrhov, katerih ne Kozaki in ne angleški rudečesuknarji ne bodo prekoračili. Vrh tega so pa Rusi svojo posadko zdatno zmanjšali, iz Kavkaza so pa ravno poslednje leto tretjino vojakov prestavili v druge kraje. Poleg tega je pa novi guverner Turkestanski dobil naročila, po katerih mora na ohranjenje miru in na vpeljavo in vtrditve naselbin gledati; za tak posel je pa edino le mir vgođen in pa od tega odvisno dobro sporazumljenje s prijatelji sosedu.

Ruski vojaki se letos prav pridno vadijo v napeljavi telegrafa in v porabi kemičnih snovi, ki se posebno za razstrelitev rabijo. Podučujejo jih posebni učenci iz oddelkov vojaških inženirjev.

Bolgarski knez je obiskal v četrtek popoldne našega cesarja, popoldne ga je pa cesarjevič Rudolf povabil na cesarki grad Laksenburg, kjer je že kosilo nanj čakalo. V petek popoldne se je odpeljal domu, kamor je v soboto dospel.

V **Egiptu** imajo neki tako velike davke od zemljišča, da je menda zemljišči davek mnogokrat večji, kakor je pa to vredno, kar se je na dotičnem zemljišču pridelalo. Zato misli Nubar paša na vse velesile poslati neko pisanje, v katerem jih bo na to krivico opozoril.

Izvirni dopisi.

Iz **Ljubljane**, 30. maja. „Slovenec“ je že nekoliko poročal o trinajstem kongresu francoskih katoličanov, ki je bil v Parizu. A ker je ta shod še posebno važen za razvoj katoliškega prepričanja in mišljenja na Francoskem, za nas katoliške Slovence pa ne malo zanimiv in podučen, se mi zdi umestno, da nekoliko več o njem po časniških poročilih povem. Želeti je le, da bi se tudi pri nas v Avstriji in posebej med Slovenci priredil podoben shod; škodil bi saj nikomur ne, pač pa mnogim veliko koristil. Prislovica pravi, da več oči več vidi. Tu na takem shodu bi se najlažje obravnavala razna vprašanja, ki dajo veliko opraviti v današnjem času, vprašanja verska in socialna. Naj me nihče napak ne razume. O verskih resnicah se, kaj pak, da ne bo nihče pričkal, ker o tem imajo govoriti vse drugače oblasti; pač pa bi se lahko razpravljalo, kako poživiti med ljudstvom versko čut, kako omejiti razširjenje vedno rastoče verske mlačnosti, posebno med učečo se mladino; kaj je storiti zoper pijančevanje in ponočevanje itd.

Ali niso to dosti važna vprašanja? In mar niso ravno katoliški shodi za to pripravni! Poglejmo vnete nemške katoličane ali belgijske, francoske ali ne napravljajo tudi oni taci shodov? In koliko so jim koristili! Kdor le nekoliko opazuje katoliško gibanje v onih deželah, ve da prav veliko. „Pa pri nas jih še ne potrebujemo, ker še ni tako hudo“. Res tako hudo se avstrijskim katoličanom in katoliškim Slovencem še ne godi, kakor nemškim, belgijskim in francoskim katoličanom, da pa tudi pri nas marsikaj ni tako, kakor bi imelo biti, da so rane na našem ljudstvu vedno večje in že prav nevarne njegovemu obstanku, ve pa menda tudi vsak. Je pa tudi vprašanje, kako daleč je še do verskega boja ali kulturkampfa tudi pri nas. To pravim narodovim prijateljem v predvarek! Želeti je, da bi se tudi kdo drugi o tej zadevi oglašil in da bi se to, po moji misli, prav važno vprašanje pretreslo in z dobrim uspehom rešilo! Zdaj pa po dolgem ovinku h kongresu francoskih katoličanov.

Začel se je kongres v torek in končal v nedeljo. V prepričanju, da je pri vsaki dobri reči treba božje pomoči, so se zbrali mnogoštevilni vdeleževalci najprvo v cerkvi sv. Tomaža Akvinskega in s slovesno sv. mašo začeli kongres. V odborovi seji se je poročalo o katoliških šolah na Francoskem. Prvi generalni skupščini je predsedoval Pariški pomožni škof, msgr. Richard. Sv. Oče so podelili vsem zbranim po telegrafičnem potu svoj blagoslov. Navzoči so bili rektor katoliške univerze v Parizu msgr. d' Hulst, veliko plemičev, več senatorjev, minister za časa Mac-Mahona Brunet in še veliko drugih odličnih gostov. Senator Chesnelong, ki je bil izbran za predsednika kongresa, pozdravi zbor in izreče med drugimi te le pomenljive besede: „Francoska naj bo katoliška, ali je pa sploh ne bo. Katoliška minulosť Francoske je porok za bodočnost. Sedanje zatiranje Cerkve po prostozidarjih, ki jo hočejo popolnoma ločiti od države, je le priprava za lepšo prihodnost, pri čemur se pa nikakor ne sme prezreti

važnost neprijateljskih namenov v šoli. Zato ne sme nikakor prenehati katoliška gorečnost.“

(Konec prih.)

Iz **Kamnika**, 12. maja.* Ljubezem do resnice in stud nad lažjo in sumničanjem „Narodovega“ dopisnika, je storila, da sem zavrnil tendenciozno laž o „strategičnim načrtom“ namenjeni pojedini v tukajšnji župnji in pozval zlobnega dopisnika, naj neresnico prekličie, ali pa dokaže svojo trditev. Ker pa ni imel nobenega dokaza, preklicati mu pa ošabnost ni pustila, je vzel v roke podlo orožje zasmehovanja moje osebe in je raztresel celo kopice premletih fraz, mojemu pozivu se pa odtegnil z neko čudno, po dopisniku nalašie iznajdeno logiko. Si je pač mislil, da je le kaj pisanega; ljudstvo verjame, kar bere. Pa motil se je. Ko sem nato v tem listu zavrnil njegovo sumničanje in zabavljanje in mu dokazal, da je njegova trditev o pojedini, volilnim strategičnim načrtom namenjeni, neresnična, naj se zviija kakor se hoče, dregnil sem v sršenovo gnjezdo. Da bi se pa udal, tega pa že ne, ker predobro ve, kako je v svoji časti in stališču odvisen od prepričanja Kamničanov. Spisal je tretji dopis, kjer me skuša s zasmehovanjem in zaničevanjem uničiti. Več kot dve tretjini dolgega spisa nista družega, kakor norčevanje iz moje osebe, norčevanje, ki bi delalo „Škratu“ sramoto, koliko manj se spodobi toraj „Slov. Narodu“, ki hoče biti glasilo vsega slovenskega naroda in kako malo se Vam spodobi olikani (??) dopisnik. Zabavljati in norčevati se, zna vsač surov človek in zabavljanje je opravilo neolikancev in pa takih ljudi, ki v boju z nasprotnikom vse upanje v to stavijo, da neljubo osebo z blatom omečejo. S tacim sramotnim orožjem se bojevati in spustiti se v močvirje tacega nečastnega pisarenja, mi ne pripusti čast in zato preidem prvo polovico dopisa z Greuterjevim „pfui“. Zavrnil hočem le nekatere neresnice, ki se nahajajo v dopisu.

Ako dopisnik zopet ponavlja zlobno laž, da je moje ime le senca, za katero kdo drug tiči, moram jo odločno zavrnil. Nikdar naj ne misli, da se mora na univerzi študirati, da se spiše kratek dopis; to pa moram pripoznati, da, ko bi hotel resnico tako zavijati in tako prazno slamo mlatiti, kakor jo dopisnik, bi se moral res precej časa tega učiti. Pa hvala Bogu, da se nisem. Dalje pravi, da je začel „Slovenec“ v postu „hujskati“. Kdor stanuje v Kamniku in ima kolikor toliko srca do resnice, bo rekel, da je „Slovenec“ dopisnik zmeraj golo resnico govoril. Da Vas pa resnica v oči kole, se nam pa ne zdi čudno, ako pomislimo, da bi liberalci radi v Kamniku kakor vrabci v prosu gospodarili; zato kličete mir in ako kdo le nekoliko resnice pove, pa že to velik greh imenujete. O vsem naj se bi smelo govoriti, le o vrednosti, zlobnosti in gizavih frazah tukajšnjega liberalizma, ki ljudem vero iz srca trga, naj bi se molčalo! Največa zlobnost v vsem dopisu pa je, da se nam podtika poškodovanje mladih stanjev in ometavanje županove hiše, kar mi konservativni Kamenčane ravno tako obsojamo kakor Vi. To je moralo pisati le največe sovraštvo in najbolj zlobno srce! Pfui! Kdo pa je takrat županovo hišo z blatom ometal, ko se še konservativna stranka ni ustanovila, in smo še kolikor toliko skupno delovali? Kdo je pa pred nekterimi leti meni hišo ometal? Gotovo ste Vi ravno tako prepričani, kakor mi, da mi nismo vzrok teh zločinov, pa Vi se hočete znositi nad svojimi nasprotniki in mečete v nje, karkoli Vam pride pod roke brez ali je laž ali resnica ali je pošteno ali ne. Tako bojevanje je nepošteno in nedostojno tudi za Vas „olikanega“ dopisnika!

Kar je „Slovenec“ dopisnik poročal o znamenjih, je vse resnično; gotovo je večini Kamniških mestjanov iz srca govoril. Sicer ni moja reč na to odgovarjati, pa ker se dopisnik vedno do mene obrača, naj povem svoje mnenje.

Znamenja podrl bi bil res tudi konservativni župan, kakor jih je liberalni, toda on bi jih tudi dal postaviti, kakor je bilo sklenjeno v občinskem zboru, kar pa sedanji liberalni župan po preteku skoro celega leta še ni storil in kakor se kaže tudi tako kmalo še ne misli storiti. V tem je razložek. Tudi se „Slovenčevi“ dopisi ne hudujejo nad tem, da je župan znamenja podrl, pač pa nad tem, da znamenj proti sklepu občinskega zbora noče postaviti in se izgovarja z raznimi malo verjetnimi razlogi. Trditev pa, da je „Slovenec“ dopisnik resnico o znamenjih tako obračal, da je mogel druge zlobnosti obdolžiti, je neresnična. Po-

vedal je fakt. Da je pa liberalni župan prvi podpisal „precejšnjo sveto“ (15 gl.) se je pa zgodilo zato, ker sem ga jaz nagovarjal. Dal bi bil le 5 gl., pa ker sem mu jaz rekel, da bi ga kdo drug, ki bi več dal, s tem osramotil pred ljudstvom in da jaz drugače pobirat ne grem, ako se on prvi ne podpisuje, je podpisal 15 gl. Zato pa, da je prišlo sedaj to v javnost, naj se zahvali g. župan „Narodovemu“ dopisniku.

Ako je dopisnik ob enem omenjal še podgorskega znamenja, je bil vzrok ta, da so ga malopridneži ravno takrat podrli. Podrlo se ni samo, ker kakor da soditi razum, stalo bi še mnogo let; torej ga je kdo podrl. Kdo? dober katoličan gotovo ne. Ker pa drugoverceev, ki bi sovražili znamenja, tukaj ni, bilo je pač lahko dopisniku sklepati, da je v srcu ovega zlobnega človeka morda kaj liberalizma bilo. In se je mar s tem liberalizmu kaka krivica zgodila? Pozivljete me še, naj primem rajše za metlo, kakor za pero. Kaj bi še le potem vi rekli, ko vas že moje pero tako boli! Z ozirom na vas, pa ostanem za danes še pri peresu.

Tako je v dolgem „Narodovem“ dopisu večina že tisočkrat premletih fraz, dokaj zabavljie in neresnic, resnice pa malo. In ta je: da dopisnik sam pripozna, da se pri kosilu v župnji niso delali strategični načrti za volitve, ampak, da si je to izmislila le domišljija kakega zagrizenega liberalca. Da je pa dopisnik to pripoznal, se nimamo zahvaliti njegovi resnicoljubnosti, pač pa pomanjkanju dokazov za njegovo trditev, ker vse fraze mu ne morejo zakriti tendenciozno laži.

Kamniško prebivalstvo, katero vi pozivljete, da sodi, je že sodilo in bode še, toda ne vse po vaši želji, ampak po svojem zdravem razumu.

Ivan Murnik.

Drnovo (Noviodunum) poleg Krškega na Dolenjskem, 1. junija. Dragi „Slovenec“! — Ker Ti menda še nihče pisal ni, kaj zanimivega so našli na našem polji, iz starodavnih časov, letošnjega sušca; naj Ti na kratko poročam, ako hočeš moj dopis za bralce porabiti. Za en strelaj zunaj vasi proti zahodu je kmet Pečnik našel, da je njegova njiva nekdanji rimski mirodvor. Razkril je tri jame in v njih še čisto cele kostnjake od nog do glave; ležali so vsi z nogami proti vzhodu z razpetimi rokami.

Našli so pa tudi zidano hišico za pepel, ktera stoji od severa proti jugu; globoka je 1.61 m., dolga 1.80 m. široka 1.15. Na tleh proti zahodu je predalo bilo polno pepela, 0.40 m. široko, 0.25 visoko; proti jugu je kamnena stopnjica, 0.30 visoka in 1.15 dolga. Nad njo na steni proti jugu slikarija al fresco: dolga pogrjnena miza, za katero v sredi uzorita podobna gospe; njej na levi bradasti mož in prijazen mladenec, na desni pa dve gospodične. Konec mize stoji natakak, ki ima v levici amforo z ročkom in odprtim pokrivalom, pa lice so mu kopači zeló odrli. Pred mizo stoji druga na treh nogah, ki ima stekleno skledo z narančami in prerezano granatovo jabelko. Zgoraj te slike je jamica v zidu, 0.60 m. široka, 0.12 visoka in 0.50 globoka, slikarija se pa komaj več pozna. Nad predalom, na steni proti zahodu se vidi v rudeče-zelenem okviru voz na štirih kolesih z naslanjačo od zadej; vpreženi so štirje črno-pepelnat konji, eden zraven družega v rudeči opravi, v naglem diru. Na nasprotni vzhodni steni peljata dva vprežena bivola na vozu s 4 kolesi en sod, na katerem kočijaž sloni in z dvema prstama debelo gonjaško sulico visoko maha. Hišica je bila obokana, pa zdaj oboka ni več. Vrata od severne strani s podbojem iz rezanega kamna so samo 0.82 visoka in 0.60 široka; ves zid pa je 0.50 debel.

Vrednost te najdbe se ne dá ceniti, ker se do zdaj kaj tacega na svetu najdló ni; ali če hišica ne bo skoraj izkopana in v kaki muzeum spravljena, bo vso vrednost zgubila.

Domače novice.

(Izkaz vložnih števil) in dobitkov pri loteriji za cerkev J. S. je bil priložen škofijskemu listu „Diözesaublat“, in poslan še nekterim, ki so cele vrste vzeli in se za njih ime vé.

(Slavnostni vlak), ki se je včeraj popoldne ob 10. uri z nekako 30 vozmi v Postojno odpeljal, je bil do poslednjega prostora natlačen v pravem pomenu besede. Za tretji razred je sedežev zmanjkalo, konečno so pa tudi vstopnice pošle in blizo 300 oseb je zaostalo, ker ni bilo ne prostora, ne vožnih list-

* Zakasnjeno zaradi mnoge tvarino. Vredn.

kov več. Povsod ga je čakalo po kolodvorih mnogo prazničnih, kjer so nekteri prisledali v voz, ki se je v poslednjem trenutku v Ljubljani še pripravil. Toda ne le v Ljubljani, tudi po drugih postajah, ki so slavnostne vlake vpeljale, se je taka godila. Iz Reke se jih je blizo 700 pripeljalo, 200 jih je moralo pa zaostati, ker ni bilo nič več listkov, prostora pa tudi ne. Iz družih postaj došli vlaki, in to iz Dunaja, Pulja, Trsta in iz Laškega pripeljali so tudi svojih 4000 do 5000 ljudi.

Vreme je bilo ugodno, gneča pred jamo pa odsile. V jami migljalo je na tisoče in tisoče lučič, večje prostore, kakor so veličanski hram, skozi ktere hrušči deroča Pivka, plešišče, razgled, Kalvarija in še nekaj drugih večjih prostorov bilo je razsvitljenih z električno lučjo. Tri ure trajala je gosta procesija nepretrgano, ki si je ogledavala skrita čuda bogate narave v novi luči, ki je posebno na strop čudovito vplivala.

(*Hôtel Korbar.*) Dunajčani so v resnici elegantni ljudje, naj reče kdo kar hoče. Ob Binkoštih jih je prišlo več tudi v naše slovenske kraje občudovat prekrasno okolico, dihat nepokvarjen planinski zrak in pokušat našega dolenjca. Ker je bilo Binkoštno nedeljo popoldne še nekako pošteno vreme, zvalilo je vroče solnce, ki je izmed debelonakopičenih oblakov pripekalo, tudi Dunajsko kri iz mestnih ulic na plano. Tudi brez programa niso bili, in tega, mislimo, da ga jim je kak slovensk šaljivec na Dunaji sostavil, kajti preden se spuste v prekrasno bogatocvetično naravo, vse križem poprašujejo, kje je *hôtel Korbar*? Ljubljaničani pa postrežljive duše, kakor so, so jih radi napotili proti Bizaviku, kjer Korbar, če tudi ne v *hôtelu*, vendar pa v pošteni slovenski gostilni dobro kapljico toči. Da so bili s postrežbo, če tudi slovensko zadovoljni, smo prepričani, če so pa tudi nazaj grede še o „*hôtelu*“ govorili, tega pa ne vemo.

(*Ljubljanski „Sokol“*) se ne more zadosti naučiti neotesanosti in rovtarski zarobljenosti Celjskih nemškutarjev, ki so se zanemarjene poulične mladine poslužili v zasramovanje odhajajočih slovanskih popotnikov. Nasprotno pa se neizrečeno pohvali s preprijaznim in gostoljubnim sprejemom, ki so mu ga pripravili narodnjaki v Žavcu, Braslovčah in Mozirji. V Žavcu je že tako od sile težko Sokolovo zastavo okrasila z lepim trakom gospodičina slovenska Štajarka. Izvirnega daljšega poročila pričakujemo iz kraja slavnosti.

(*„Brencelj“*) ne bo nehal, kakor so nekteri listi poročali, ampak prifrči v novi obleki. Vzrok pisarij je bil ta, da je njegov vrednik bil na daljem potovanju, pa se je že vrnil.

(*Ostudno.*) Ljubljana je lepa, pravijo, imenuje se celó „bela“ in morda jo je zato prišlo o binkoštnih praznikih veliko tujcev in unanjcev gledat. In res, prav praznična je bila, vse lepo počedeno in osnaženo, vsak in vsaka v najlepši obleki, kar je ima, in unanji so to gledali gotovo z zadovoljnim očesom. — Ali glej ščurka v belem kruhu! Kdo je to? Žid, jud je, ki se s svojo krošnjo in goljuživim blagom plazi ob zidu od gostilne do gostilne, od kavarne do kavarne itd. Ko si v najživahnejšem pogovoru, stopi pred-te kakor kavran črna človeška podoba v oguljeni in umazani obleki, da te zmoti in v nevoljo spravi. Praznik je, velik praznik, še tobak se ne prodaja, samo ti umazani judje hodijo okoli, kakor da bi naše praznike zaničevali. Da bi bili že vsaj čedneje oblečeni! Naših ljudi si v taki obleki ne upa nobeden iz hiše o takih praznikih, ker ga je sram. Teh judov je bilo pa ravno o binkoštnih praznikih toliko po Ljubljani, kolikor še morda nikoli. Ali ni pomoči zoper to? Če se že mesto snaži in čedi, če so prodajalnice zaprte, ali ni mogoče tudi, da bi se tem judom prepovedala kramarija o tako velikih praznikih, in če ne, ali se jim ne more naročiti, da bi se oblekli tako, da ne bodo žalili praznika in očes ljudi s svojimi umazanimi cunjami? Tu naj bi se kaj vkrenilo, če ne iz verskih, vsaj iz estetičnih ozirov.

Razne reči.

— Umrl je na Štajarskem č. g. Jožef Divjak, župnik pri sv. Ani, na dan 28. maja ob 1/2 3 popoldne po dolgi in hudi bolezni. R. I. P.!

— Vabilo k slavnosti, katero priredijo rodoljubi in bralno društvo „Sloga“ v Št. Vidu povodom stoletnice in odkritja spominske plošče velezaslužnega ranjcega g. Matija Vrtovca, župnika

in slovenskega pisatelja dne 8. junija 1884. Spored: 1. Slovesna sv. maša ob 10. uri zjutraj. 2. Odkritje spominske plošče s slavnostnim govorom in petjem. 3. Pokladanje venca na grob ranjcega s petjem. 4. Banket. 5. Beseda društva „Sloga“ na prostem s petjem in glediščno igro: „Idrski gostje na malega Šmarna dan v Vipavi“ spisal R. Dolenc. Začetek besede ob 1/2 6. uri popoldne. Vstopnina 20 kr. sedež 20. kr. K obilni vdeležitvi najuljudneje vabi slavnostni odbor.

— Glavni dedič po cesarici Mariji Ani je, kakor ve „Hlas“ njen sestranec kralj Franc Neapolitanski. Podedoval je okoli 12 milijonov goldinarjev. Nadvojvoda Albreht je dobil tudi nekoliko milijonov gotovine in posestvo Cagliero v Italiji; pa zato mora dajati služabnikom ranjke cesarice dosmrtno pokojnino. Rodovinske dragocenosti so postale lastnina cesarja Franca Jožefa, razun tega podedva še 700.000 gl. gotovine. Precejšnje svote dobe tudi samostani in druge dobredelne ustanove v Pragi in Italiji. Posebno benediktinski samostan v Emavzu pri Pragi je bogato obdarovan.

— Češko društvo katoliških akademikov. Kar ima na Nemškem vsako vseučilišče, kjer je le peščica katoliških dijakov, na Avstrijskem pa večina vseučilišč, tega pogreša slavnoznana Carolina-Ferdinanda v Pragi; praška univerza nima društva katoliških akademikov. Kaj to pomeni ve dobro vsak, kdor pozna življenje vseučiliščnikov. Katoliško akademično društvo je ognjišče okoli kterega se zbirajo bodoči uradniki zdravniki itd. ter se navdušujejo v boju za najsvetejše svetinje svete vere in se pripravljajo za boj, kterega bodo morali bojevati čez malo časa. Katoliško akademično društvo obvaruje marsikterega, moralne pogube in popolne verske mlačnosti ali pa še brezverstva. To vedo le predobro tudi Čehi in že delj časa primišljujejo, kako vstanoviti v Pragi tako društvo, kako doseči, da ne bo vsak olikanec, ki pride z univerze in pride na deželo, formalen brezverec, ki še ostalo ljudstvo vodi v prepad. Dokler se takó društvo ne vstanovi, pa ni pričakovati, da bi se omejil tok nevere, ki prihaja z univerz med prosto ljudstvo, ni ga upanja, da bi češki narod dobil dovolj mož, ki bi mu bili v verskih in političnih bojih to, kar so katoliškim Nemcem Windhorst, Reichensperger in drugi neustrašeni borilci centra. Ker je pa pri Čehih požrtvalnost doma in je navzlic veliki mlačnosti tudi še precej pravih katoliških mož, je upati, da se v kratkem ustanovi v Pragi akademično društvo na katoliški podlagi. Bog jim kmalu izpolni željo! Kdaj bomo pa mi mogli poročati veselo vest, da so tudi kateri slovenski vseučiliščniki udje kakega katoliškega akademičnega društva?

— Tatu so prijeli. Dne 21. maja je prišel v neko menjalnico v Pešti človek, hotoč prodati nekatere vrednostne papirje. Spoznali so v njem enega izmed tatov, ki so pred dobrim mescem oropali mlinarja pri Toplicah na česki meji in mu vzeli 30.000 gld. Obstal je, da se imenuje Karol Rössler in da je bil pri onem ponočnem napadu pri Toplicah preoblečen v komisarja; razume se, da so ga takoj dejali pod ključ. Tako so prišli tatovom na sled!

— Tako sovražni katoliški cerkvi pa še francoski prostozidarji niso, kakor so belgijski. Ker so državne brezverne šole prazne, hočejo skleniti postaviti, da morajo otroci v te šole hoditi. Benediktinom v Lütihi hočejo vzeti ustav, kterega imamo že več stoletij, in prodati v Rimu kolegij sv. Norberta, ker pravijo, da je vlada pravna naslednica brabantškega grofa, ki je ustanovil kolegij sv. Norberta. Vsaka reč ima svoje meje!

— Sahara. Od dne do dne se potrjuje misel, da je ta velika severo-afriška puščava postala tako razseznja še le v primerno novejših časih. Znano je, da je v kartaginskih časih živel afriški slon na severju te velike puščave, ali vsaj je lahko prišel preko puščave v te kraje, tedaj mu je bilo moč potovati po ti puščavi. V geografski družbi je Lenz v Monakovem, ki je potoval po teh krajih, izrekel mnenje, da je zahodni del puščave notri do novejših časov bil naseljen, rodovitnost je še le zgubil, ko so Tuareg-i gojzde po gorovji Ahaggar razdejali in potem so se posušili vrelci. Tedaj isti vzroki, zakaj je toliko rodovitnih dežel se spremenilo v žalostne puščave, preobladali so tudi v Afriki sebični ljudje, ne gledé na to, kaj se bode za njimi zgodilo, kakor pravijo od uhana, da je zadovoljen s tem, da le toliko časa trava raste dokler je on živ.

Telegrami.

Mozirje, 1. junija. Sprejem slavnostnih gostov pri Levcu v Žalcu, Braslovčah, Mozirji sijajen. Kljub deževja mnogobrojno ljudstva, odličnih gostov; povsod slavoloki, streljanje, navdušenost. Nad 40 korporacij je zastopanih, šest zastav, mnogo Sokolov. Vse se vrši v naj lepšem vzglednem redu.

Kološ, 3. junija. Zaradi nereda pri volitvah zasačili so pet osob med temi sedelovalca dnevnika „Ellenzek“, dalje so tožili zaradi šuntanja tri dijake pri sodniji, kterih pa niso zaprli.

Umrli so:

29. maja. Janez Dimnik, dninar, 25 let, Kravja dolina št. 3, pljučna tuberkuloza. — Janez Rožanc, delavec, zdaj keznjence, 35 let, ulice na grad št. 12, jetika.

30. maja. Jovana Lampič, kajzarjeva hči, 8 let, Plova št. 8, davica. — Ana Černe, pozlatarjeva hči, 23 ur, ulice na grad št. 7, oslabljenje. — Frane Juvan, nožarjev sin, sv. Petra cesta št. 14, driska. — Franca Strukel, dekla, 50 let, Soteska št. 8, kap.

31. maja. Ludvik Marjaha, kavarnarjev sin, 11 3/4 leta, Dunajska cesta št. 7, jetika. — Miha Turšič, posestnik zdaj kaznjence, 44 let, ulice na grad št. 12, pljučnica.

V bolnišnici:

29. maja. Lorenc Peternel, krojač, 32 let, pljučna tuberkuloza. — Anton Zure, občinski gozdarski zloga, 44 let, otrpjenje moči.

30. maja. Janez Borštnik, delavec, 26 let, pljučna tuberkuloza. — Frane Zupančič, gostač, 67 let, pljučna tuberkuloza. — Urša Stern, gostija, 62 let, apoplexia cerebri.

Eksekutivne dražbe.

4. junija. 2. e. džb. pos. Marko Orvoda iz Bojanje vasi št. 5, Metlika. — 2. e. džb. pos. Marko Pašič iz Drašič. Metlika. — 1. e. džb. pos. Jakob Gabrovec iz Uranje Peči 3243 gl. Kamnik. — 1. e. džb. pos. Janez Pucelj iz Dolenjih Lazov št. 4, 1630 gl. Ribnica. — 1. e. džb. pos. Janez Gorenc iz Malkovec, 1280 gl. Mokronog. — e. džb. pos. Anton Žlindra iz Novih Lazov, 600 gl. Kočevje.

5. junija. 3. e. džb. pos. Janez Zgone iz Lazov. Lašiče. 6. junija. 1. e. džb. Janez Jeram iz Podjelenberda, 3065 gl. Loka. — e. džb. pos. Neža Hudal iz Zgornjega Gradišča, 220 gl. Rudolfovo. — 1. e. džb. pos. Jože Ukmar iz Budanj, št. 38. Vipava.

7. junija. 1. e. džb. Janez Vidmar iz Senožeč, 873 gl. Senožeče. — 1. e. džb. Matej Lahajner iz Palšice, 2686 gl. Radovljica.

Dunajska borza.

(Telegrafčno poročilo.)

3. junija.

Papirna renta po 100 gld.	80 gl. 40 kr
Sreberna „zlat“ renta	81 „ 35 „
4% avstr. zlat“ renta, davka prosta	102 „ 10 „
Papirna renta, davka prosta	95 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	859 „ — „
Kreditne akcije	160 gld. 305 „ 50 „
London	122 „ 30 „
Srebro	— „ — „
Ces. cekini	5 „ 77 „
Francoski napoleonid.	9 „ 71 1/2 „
Nemške marke	59 „ 80 „

Na vrtu kmetijske družbe na Poljanah se boste v četrtek po 10. uri

obe košnji

ondašnjega travnika po dražbi prodajali.

Travniki,

ležeč pri Brezovici, ki meri čez 3 orale se prodaja ali pa v najem daje. Več se izvé na Sv. Petra cesti št. 37 v Ljubljani.

V Katoliški Bukvarni v Ljubljani

se dobiva knjiga:

„Ne v Ameriko!“

Spisal Jak. Aléšovec.

Cena 1 gl. po pošti 5 kr. več.

Josip Stadler,

stavbeni in galanterijski klepar

v Ljubljani, čevljarske ulice št. 4,

(blizo Hradeckijevega mostu)

se priporoča za vse v njegovo rekodelstvo spadajoča dela tako po mestu, kakor po deželi in prevzame njihovo izvršitev iz novega ali pa tudi le v popravu in pleskanje (barvanje) pri najstrogejem poročstvu za dober izdelek in najboljšje blago za jako nizko ceno.

Jako bogata zaloga

vsakovrstnega blaga iz ploščevine, likanice in kovine, vsakošne kuhinjske in pohištne posode. Ima: kulupe (modli) za peko in žolco, samovare za kavo in čaj, dalje razne druge samovare, mašine za golaš, bržole in beefsteak, naprave za skropilno kopel, kopelne kadí s sedežem in za otroke, škropilnice za cvetlice, polivalnice za vrte, cvetlice in otrokom za igračo v vsakej velikosti in podobl. Umivalnice za na steno, nabiralnice za pisma, škafe, vrče in vedra, hladilnice za šampanjca in mašine za žganje kave, košarice za kruh in sadje, nosilnice za pitno posodo, posebno za vrče, reflektorje za na kegljišča, svetilnice za na ulice, za na vrt in žepne, ptičnike, biljarske škatilje, česalske svetilnice, cvetlične vaze razne visokosti in podob za vrtnarje. Svetilnice za procesije in za previdenje bolnikov itd. itd. po jako znižanih cenah.

Zaloga in naprava stranišč z vodeno osnago.

Zunanja naročila se točno izvršujejo, sprejema se tudi izdelovanje predračunov. (8)